

JUSTITICIA SOCIAL

PREU:
15 CTS.

**Bata espera
el general
Barrera i
companyia**

ORGAN DE LA UNIÓ SOCIALISTA DE CATALUNYA

Reacció i Revolució LA NOSTRA PROTESTA PER LA PROHIBICIO DELS MITINGS ANTIFEIXISTES

El Govern ha desinflat a temps un nou complot monàrquic. N'eren l'eix militars de reserva que cobren un sou de la República, i figura principal, el general Barrera, de trista memòria. No sabem ni l'extensió ni la profunditat del complot. Sabem, però, que el Govern és responsable de la creixent audàcia dels conspiradors monàrquics.

Mentre el Govern s'entreté prohibint mitings antifeixistes, els seus delegats toleren mitings monàrquics. La mateixa setmana que es refusà a la Unió Socialista de Catalunya denunciar els crims del feixisme italià internacional, el governador permeté una conferència antirepublicana de l'exministre monàrquic Goicoechea. I no s'adonà de les procacitats del públic pupista que hi assistí, ni la guàrdia d'assalt detingué els que cridaven mori la República i visca el rei en sortir de la conferència. Tampoc va voler saber que els crims

es repetiren a l'estació per la gent que anà a acomiadar al monàrquic conspirador.

És absurd i intolerable!

Com no han de sentir-se encoratjats els conspiradors monàrquics si gaudeixen d'una llibertat que és negada als més abnegats republicans!

Com no han de sentir-se decebudes les masses, si contrastant amb la suavitat del poder públic davant els cavernícoles, observen el més extremat rigor si són elles les que violen o discuteixen una llei!

No desitgem lenitat per a ningú.

Però sí exigim absoluta objectivitat en l'aplicació de sancions. No ha d'haver-hi dos pesos i dues mesures. I d'ésser això inevitable, la parcialitat del poder públic no hauria d'afavorir, no, la reacció.

Els monàrquics conspirin. Són més perillosos que els faistes confidentes. ¿No existirà Bata per a ells?

"Rigurosa etiqueta"

Així diu una nota que hem vist en una invitació a una festa de la Residència de Senyorettes Estudiants.

"Rigurosa etiqueta"! Això, lector, sembla que fa flaire de Cort, de palau reial, de monarquia, d'aristocratism asiàtic i feudal.

A la Residència de Senyorettes Estudiants hi viuen senyorettes de famílies modestíssimes, algunes de les quals fan un gran sacrifici per poder mantenir les seves filles a Barcelona, sobretot en un temps en què encara no s'ha estructurat un règim racional i just de beques o d'ajut econòmic seriós als estudiants capacitats.

¿Per què, doncs, s'ha d'obligar aquestes senyorettes a fer una despesa enorme si han d'assistir a la festa que hom dona a la mateixa casa on resideixen, o bé se les ha de privar indirectament d'assistir a la festa, com ha estat el cas aquesta vegada? ¿És que aquestes festes són solament per a les altres senyorettes riques que viuen a la Residència? Si així fos, tindriem un règim de privilegi contra el qual, per ésser privilegi, ens pronunciem i ens pronunciarem sempre.

Aquestes festes de "rigurosa etiqueta" tenen a més un altre caire que pot no ésser edificant per a l'educació moral de les residents: és la tendència a una frivolitat, a una paveria, a una superficialitat que estan en pugna amb els fins que precisament hom persegueix amb la instauració de les Residències.

D'altra banda, la Residència de Senyorettes Estudiants no és una casa particular. ¿No està sostinguda moral i materialment per entitats oficials catalanes? ¿No és una institució nascuda a l'escalf de la nostra República democràtica?

Certament, una República democràtica no ha d'estar pas renyida amb una certa *tenue* de bon gust, de distinció, d'elegància, de finor, de gràcia, i més si aquestes coses externes responen a una sensibilitat cultivada, a un refinament interior i a una formació espiritual; però tot això és una cosa i la "rigurosa etiqueta" més o menys palatina n'és una altra.

Creiem, doncs, que no tenen raó d'ésser certs reviscolaments inactuais i desplaçats de coses que un dia pogueren tenir la seva relativa brillantor en determinats ambients, però que

En la sessió municipal de dimecres passat el nostre company Duran i Guàrdia va expressar la protesta de la Unió Socialista de Catalunya per la prohibició dels mitings que tenia preparats per a la commemoració de l'assassinat de Giacomo Matteotti, amb les següents paraules:

"En nom de la minoria de la Unió Socialista de Catalunya haig de fer pública en aquest Consistori la nostra protesta per la prohibició decretada pel Govern de la República dels

mitings que s'havien de celebrar a la nostra ciutat en commemoració de l'assassinat de Matteotti. El nostre Partit, que tantes proves ha donat de lleialtat a l'actual Govern, no pot ésser qualificat de sospitós de voler crear dificultats a la seva obra. Però l'afer Matteotti i amb ell l'afer feixista ha pres ja tal amplitud humana, que el nostre Partit no podia deixar passar l'aniversari de la mort de Matteotti per a recordar al poble de Barcelona els atropells de la dictadura fei-

xista i per a proclamar la nostra fe en la democràcia i en els seus mètodes.

"Eren aquests els mòbils que ens impulsaren a organitzar aquestes manifestacions, i ens dol molt que el Govern no els hagi comprès. La mesura de prohibició d'aquests mitings és un atemptat als més elementals drets de llibertat ciutadana i una vergonya per a la República davant les democràcies del món. En aquest cas, la U. S. C. es veu obligada a fer sentir la seva protesta."

LA POR D'ESPANYA

Tenim Lluís de Zulueta per un home lúcid. Les seves intervencions a l'Assemblea de la S. de N. ens l'havien fet creure perfectament encaixat en el seu càrrec de ministre d'Estat. Però darrerament, amb motiu de tres o quatre mesures dissortades, hem arribat a la inquietant conclusió que Lluís de Zulueta és un home mancat. Té por.

Europa esperava de l'Espanya republicana una novetat en els mètodes polítics, no sols nacionals, sinó internacionals. L'esperit europeu, bandejat de tots els pobles, havia tingut l'esperança per uns moments de poder refugiar-se a Espanya, que aquesta esdevindria el seu campió: un campió decidit, ferm, valerós. A l'endemà de la proclamació de la República, Eduardo Ortega i Gasset s'adreçava a tots els exilats polítics foragitats de llur país per la dictadura i els ofería el redós segur i confortable de l'Espanya republicana. Amarga desillusió els esperava! Més d'un company antifeixista se m'ha acostat per preguntar-me què s'havien fet aquelles belles promeses en veure que molts companys italians, pel sol pecat de conspirar a casa nostra contra la dictadura feixista, havien estat lliurats indignament a les autoritats italianes. I jo aleshores no els contestava res, però ara els dic—i

avui no responen a les concepcions més humanes i més fortes de la vida y de l'educació.

C. COSTAL

ells m'oiran—: Es que l'esperit de l'Espanya republicana—aquell esperit tan joiós, tan valerós dels primers moments—ha estat substituït. Avui, Espanya té por.

Lerroux, primer, i després Zulueta han estat els dos ministres que han pogut infondre aquesta tònica a l'actuació espanyola internacional. Els bells discursos representen ben poca cosa. La independència i la fermesa que s'han volgut demostrar a Ginebra no tindran cap sentit real si no es tradueixen en orientacions d'ordre pràctic i quotidià. Espanya no està en deute amb ningú; i si em perdoneu la frase, diré que avui en el món no hi ha cap nació tan independent com ella. En aquestes condicions pot i deu tenir la fermesa de les seves conviccions.

La prohibició dels mitings antifeixistes de Barcelona ha estat un acte d'un servilisme incompreensible i intolerable. Quan ha estat conegut als medis polítics estrangers, ha produït un efecte pèssim en aquells que creuen realment que Espanya i els espanyols i la política espanyola eren quelcom de nou d'ençà del 14 d'abril. En la prohibició d'aquests actes no hi valen excuses d'ordre diplomàtic ni raons d'estat. L'afer feixista ultrapassa els interessos nacionals i les conveniències diplomàtiques. És un afer d'ordre humà en el qual hi estan interessats tots els homes i tots els Estats. Cap home i cap Estat no pot ignorar o pot sentir-se indiferent davant l'infern feixista; i qui ho faci es consti-

tueix immediatament en còmplice de la gran infàmia.

La República espanyola està en deute amb els republicans italians: un deute sagrat. Durant la dictadura espanyola, republicans espanyols i italians es conjuraren, en una reunió famosa, a ajudar-se mútuament per tal d'enderrocar la dictadura en llurs respectius països i instaurar la República. I deia més encara el pacte: deia que els primers—italians o espanyols—que aconseguirien llur intent, ajudarien els altres des del poder, per tal d'augmentar l'eficàcia de llur acció revolucionària. Del pacte aquest són testimonis molts espanyols que ocupen càrrecs de poder en la República. Doncs bé: ací hi cap perfectament una pregunta: ¿Es fa solidari l'actual Govern espanyol d'aquest pacte? Són molts els espanyols, per ja no dir molts italians, que desitjarien veure contestada aquesta pregunta.

Voldriem que la contesta fos afirmativa. Voldriem que la República rectificqués aquest error seu, que en tan mala situació la situa davant les democràcies del món. I voldriem sobretot que l'Estat espanyol—a aquest Estat al qual nosaltres, catalans, hi hem sacrificat les nostres il·lusions més preades i al qual, per tant, tenim dret a exigir alguna cosa—es llancés decididament a afirmar i defensar els principis de democràcia que el sustenten en front dels atropells i de les infàmies feixistes. Voldriem el coratge d'Espanya.

LLUÍS ARDIACA

LA SETMANA POLITICA

Feixisme alemany

La Constitució de Weimar és una ombra. Hindenburg, primer; Brüning, després; Papen, ara, han anat trossejant-la, i així, esmicolada, la lliuraran a Hitler, l'histrió xarlotesc i assalariat del gran capitalisme. ¿Vivim les acaballes de la socialdemocràcia? Molts, confonent desig amb realitat, ho proclamen. Però, en veritat, vivim l'agonia del capitalisme i de la violència sistemàtica, baladrera, sovint irresponsable i policial del comunisme.

Dues conclusions màximes, gens difícils de demostrar.

Predicar sistemàticament la violència i la dictadura, quan l'aparell coercitiu, jurídic i econòmic resta gairebé intacte en mans del capitalisme, condueix, fatalment, a la violència burgesa i a la dictadura burgesa. Exemple: Hongria. Exemple: Itàlia. Exemples en plena gestació: Espanya, Alemanya. Es fer el joc de la burgesia més reaccionària, i és llançar en braços de les forces de xoc reaccionàries, a l'hora del perill o de l'angoixa suprema, les fraccions més comprensives o cordials de la pròpia burgesia i, especialment, a la sempre esporguïda classe mitja.

El capitalisme, víctima de les seves profundes contradiccions, no veu sortida lògica a la crisi. I, avui, no té altre daler que persistir, altre egoisme que el de viure. Viure com sigui, costi el que costi, i encara que hagi d'ésser damunt una humanitat famolenca i envilida. Abans, en hores de crisi, no havent arribat a la maduresa política i econòmica el proletariat, la burgesia se'n sortia fent jugar el temps, la policia i l'aparell imponent de la seva democràcia. Ara, la burgesia comprèn que la crisi no és cosa lleugera ni passatgera; que la crisi del règim, de la civilització per ella creada i ja insuficient, és superada, èticament, socialment, políticament, econòmicament. Pressent que la crisi pot ésser dominada de permetre el lliure desenvolupament de les forces proletàries i de l'esperit nou que dinamitza la democràcia nostra. Però, no intueix, sinó que sap que aquest lliure joc de la democràcia ha de finir amb ella mateixa, posar fi a la seva civilització. I es redreça i es revolta i vol defugir el seu destí, i, volent-ho, organitza el feixisme, subvencionant primer els bescantadors professionals de la democràcia i, si s'escau, els professionals d'una revolució epilèptica.

Democràcia i capitalisme varren néixer plegats. En els inicis, el capitalisme va predicar democràcia contra el poder de les castes, de l'aristocràcia, de la clerecia, de la milícia, dels reis absoluts. Amb la sang del proletariat sense consciència de classe, va conquerir i monopolitzar el poder polític, i en l'exercici més o menys democràtic del mateix, va anar muntant, peça a peça, l'aparell jurídic que donà estat de dret a les seves turpituds i als seus privi-

legis. Però, per la llei rectilínia de l'evolució, la burgesia va forjar, alhora que l'instrument de predomini, el de la seva mort. Nasqué Marx, s'estructurà el socialisme internacional, madurà la consciència econòmica i de classe del proletariat, es transformà en fruits joiosos i enormement revolucionaris (sindicats, cooperatives, partits polítics), i la lluita política s'anà polaritzant, i en els parlaments del món la veu clara i potent dels treballadors, responent a l'acció directa dels sindicats i a l'aprenentatge fecund de la nova economia en les cooperatives de consum, de producció i de crèdit, ofegà la poc abans omnipotent veu burgesa. I aquesta es baté en retirada. S'endinsà en la política conservadora de les concessions, del reconeixement dels drets elementals no ja del ciutadà, sinó del productor. Fins arribar a la màxima tensió que vivim, a l'hora de les concessions definitives, en què la democràcia capitalista és superada per la democràcia socialista.

I és el feixisme!

Res no ha d'esperar el capitalisme de la democràcia. La pràctica democràtica suposa, per ell, la destrucció dels últims privilegis i, tal volta, el càstig de feixugues, de criminals turpituds. Mori, doncs, la democràcia! Parlem, doncs, de la crisi del parlamentarisme. Excel·lim, doncs, les virtuts del poder personal...

Vet ací el que veiem en la cursa feixista del capitalisme

alemany, del capitalisme internacional. És el naufrag que s'aferria a qualsevol cosa, en lluita mortal contra l'anihilament.

Visca, doncs, la democràcia, oposem nosaltres.

Ara més que mai, perquè és ja la nostra democràcia, la democràcia socialista, proletària!

Faisme 100 per 100

Es possible que algú hagi titllat d'apassionats i d'injustos els nostres comentaris a l'acció clandestina, irresponsable, criminal del faisme director de la C. N. T. Especialment, el darrer, que en certs ambients aixecà onades d'indignació i d'amenaques.

Però, no hem exagerat, no hem estat injustos.

La veu honrada de Vallina, l'anarquista idealista andalús, ho demostra a bastament.

Tots recordem el crit d'alerta i d'indignació que llançà Vallina en començar el ja liquidat "moviment revolucionari" andalús.

Dies després vingué l'acusació tremenda, concreta. Heus ací les pròpies paraules de Vallina:

Primer: "¡Mil veces estúpidos y miserables los que al mismo tiempo que les entregaban las bombas (als pagesos andalusos) elaboraban una lista para las autoridades!"

Després, i replicant a un "desmentiment" de la C. N. T.: "El secretario Zimmermann, y Mendiola, llevaron premeditadamente al fracaso a la organización. Cuando todo estaba

preparado, se pusieron de acuerdo con el gobernador, cursando órdenes telegráficas para que suspendieran el movimiento en algunos pueblos y lo adelantaran en otros, y así sobrevinieron la confusión y el desastre. La lista de explosivos fué entregada al gobernador, el cual sabía perfectamente el número de bombas que había en cada pueblo... Mendiola, en el pleno celebrado por la Confederación Nacional del Trabajo de Andalucía en Sevilla, anunció la construcción de bombas y explicó cómo podían obtenerse por tres pesetas. La vispera de los acontecimientos fué a visitarme el traidor Zimmermann... y delante de muchas personas de la población lo acusé violentamente de traidor por la dirección que imprimía a la Confederación... Efectivamente, hay agentes provocadores cuya misión es lanzar a los obreros a la calle para que tire al blanco la fuerza pública."

Ja n'hi ha prou amb el que hem reproduït.

Ara, dels faistes 100 per 100 que encara monopolitzen la C. N. T., qui són idealistes purs, qui idealistes ingenus, qui vulgars atracadors, qui confidents policials?

Cal alliberar els treballadors d'un món en el qual no hi ha manera de separar el pur del traïdor.

La maniobra feminista

Les dirigents d'Acció Femenina poden estar satisfetes de llur obra. La maniobra conti-

nua. La Premsa madrilenya més temible, aquella que va voler vèncer Catalunya aconsellant la tàctica esgotadora dilatorià, va donant voltes a la petició adreçada al govern central demanant que aquest ens imposi el vot femení a les eleccions constituents. Luz és especialista en això. I Luz diu i repeteix que no es podrà permetre una elecció constituent sense vot femení.

Per què?

No som enemics del sufragi femení. Ni ens esparvera com a molts. Però entenem i sostenim una posició claríssima: Si aprovat l'Estatut hi ha cens femení, que votin les dones. Si no hi ha cens, que no votin. Car, aprovat l'Estatut, ningú, honestament, no podrà aconsellar l'ajornament de les eleccions, amb els perills gravíssims que això comportaria, per restar fidels a la lletra constitucional.

Preguntem a Luz i als "constitucionalistes" més o menys cavernícoles: ¿Per què a Espanya i a Catalunya s'han convocat i realitzat eleccions municipals i nacionals, aprovada ja la Constitució, sense vot femení i sense protesta de les dones ni dels feministes que ara han caigut damunt elles? Precisament, perquè ni a Espanya ni a Catalunya hi havia cens femení.

La qüestió és clara.

L'enfosqueix, només, el derrotisme cavernícola.

Una notícia

El senyor Robusté ja no és director de *Solidaridad Obrera*... J. COMORERA

Els fets de Torí

El 17 de desembre de 1922, prenent per pretext una baralla, deguda a motius privats, en el curs de la qual fou mort un feixista, el "fascio" de Torí dona l'ordre de mobilització general a la milícia feixista per a una acció de represàlies, començada per l'ocupació de la Borsa del Treball i l'atemptat contra el diputat socialista Pagella i el carril·laire Cozza.

Durant la nit, els feixistes fan escorcolls a la ciutat. Segresten diversos socialistes i comunistes, els quals són terriblement bastonejats.

Un cotxe es presenta a la porta d'entrada de les oficines dels ferrocarrils i, a la sortida, l'expert-comptable Carlo Berruti i Fanti Ferdinando són detinguts, carregats al cotxe conduïts al local del "fascio". Fanti és deixat en llibertat al cap de poc, però Berruti és mort de diversos trets de revòlver.

Al Passeig Víctor Emmanuel, el cos horriblement mutilat de Ferrero Pierre, secretari de la secció metallúrgica de Torí, és trobat pels vianants: els seus ulls arrencats, havien estat posats a la seva pròpia butxaca. L'obrer Chiomo és assassinat al carrer Binelli. L'edifici de l'Associació general dels obrers és incendiat i els bombers es veuen

privats de poder combatre el foc.

Es troben en un raval de la població les despulles dels obrers Andreone, Massano, Tarizza.

Mentre sopa amb la família, l'empleat de tramvies Chialoro és escòmet i mort a trets de revòlver en presència de la seva muller i dels seus fills. De seguida, els feixistes incendien la seva modesta llar i diuen a la muller, que plora i es troba com folla d'espant: "Hauràs de demanar almoïna tota la teva vida!"

El funcionari Massoli, el sabater Mari i l'obrer Spiato són greument ferits a casa llur. L'uixer dels ferrocarrils Quintaglio és mort en el seu despatx per haver desaprovat l'assassinat de Berruti.

A la muntanya de Torí, en un barranc de Val Selice, es troben els cossos dels obrers Pocheltino i Zurletti, afusellats. El local del periòdic comunista *Ordine Nuovo* és incendiat.

Els feixistes s'emparen de Becchio, el carreguen en un auto i se l'emporten a una localitat isolada del Pò. És mort a trets. L'obrer Arnaldo Ernesto és emmenat al camp i ferit a punyalades.

Els feixistes envaeixen l'esta-

ció de Porta Nuova, s'emporten en camions un gran nombre d'obrers, els obliguen a empassar-se tota mena d'olis, els apallissen amb porres. Incendien el club de les joventuts de Villar Perosa. Ricchiero i Avancini són apallissats. La casa d'Andreoni és saquejada i cremada. El total de morts declarats és de dotze. Però, hom està convençut que en realitat aquest nombre passa de la vintena. El lliet del Pò i els atorns de Torí segurament amaguen secrets.

No s'ha pres cap mesura contra els culpables d'aquest horrible carnatge. Una enquesta so-

bre l'assassinat, d'una persona aliena a la política, ha estat suspesa. Recentment, les autoritats de Torí han declarat que no s'han fet les persecucions perquè els assassins—dignes de pertànyer a una tribu d'antropòfags de l'Àfrica inexplorada—han obrat amb un fi nacional!

Ens excusem de no donar aquí una més àmplia documentació i de no fer comentaris; ens atenim purament al que diuen els diaris feixistes.

GIACOMO MATTEOTTI

(D'"Un any de dominació feixista".)

L'Església contra les lleis de Sanitat

Ningú no ignora que els "cavernícoles" sempre han anat contra la higiene, per temperament i per esperit. Sabem, també, que estaven acostumats a viure d'espalltes a la llei, car comptaven amb el suport i acatament del treze vegades tretze fatídic monarca en bona hora escombrat d'Espanya. I creuen avui que encara persisteix la impotència de les autoritats i volen fer perdurar els seus procediments de temps dels torquemades tot practicant les seves mesures anti-higièniques. Així veiem com en molts pobles de la "provincia" de Lleida segueixen entrant els difunts a les esglésies per espai de més de cinc minuts, temps més que suficient per a cantar allò que ells anomenen "respons". Podria citar un cas vergonyós que té matèria per a un llarg article.

I ara que ve a propòsit vull fer re-

marcar el cas, per ells potser molt catòlic, però per nosaltres molt ignominiós, que quan hi ha en els pobles un malalt greu li envien, perquè la signi, una fulla donant la seva conformitat per a ésser enterrat en "terra sagrada", advertint que en cas contrari ho serà com un gos. (Textual.)

És revoltant que en els darrers moments d'una vida es permetin aquestes pressions ignomínies. És tot el consol que van a portar al propi a finir i a les famílies que amb angoixa defensen la vida de l'ésser apreciat. En aquells instants de tribulació presenten el fantasma del més enllà i és així com moltes famílies, en moments d'inconsciència, acaben per aconsellar al malalt que signi el mercadeig que els representants de l'Església fan amb la mort. Molt digne i exemplar!

Cal que es dictin lleis per a castigar aquests mercaders que el Crist que ells diuen defensar va expulsar tan justament del Temple.

J. MIRANDA

L'actuació de la Protectora

II

Recordem quelcom del meu primer article dedicat a aquesta qüestió, iniciada a les columnes de JUSTÍCIA SOCIAL per l'amic i company Abelard Fàbrega.

Jo acusava Fàbrega de contribuir a la constitució de la casta del "maestro nacional", de negar el pa i la sal a tot el qui no pugui ostentar la marca d'unes oposicions.

Com que les columnes del nostre setmanari són tan curtes, i els assumptes a tractar-hi tan diversos i d'actualitat tan abassegadora, aquest article segueix el primer amb unes setmanes d'interval. I, davant aquest interval, he tingut ocasió de parlar amb Fàbrega i de polemitzar-hi una estona. Fàbrega m'ha manifestat que no sentia cap enemiga contra la "Protectora", sinó, tot el contrari, un afecte cordial, cosa que jo ja suposava. Però, de la conversa he pogut deduir-ne que el sentiment liberal, tant com el companyerisme i l'esperit corporatiu, havia mogut la seva ploma en escriure l'article que jo comentava. Fàbrega creu que la Protectora és reaccionària i actua en reaccionari. No puc desconèixer que entre els dirigents de la Protectora no abunda la gent d'esquerra. Potser hi són en majoria els dretans. Però d'això, amic Fàbrega, en tenim la culpa nosaltres, els d'esquerra, que no ens impossem quan és l'hora, malgrat ésser els més. La Protectora és una entitat neutral en política, com ho és "Palestra", com ho és l'Ateneu Barcelonès. I la mateixa tara que troba Fàbrega en la Protectora es troba en Palestra i en l'Ateneu Barcelonès, per no citar altres entitats. Lògicament, atesa la gran superioritat numèrica que tenen les esquerres a Barcelona i a Catalunya, aquestes agrupacions haurien d'estar en mans de gent esquerrana. I no és així per deixadesa nostra (i consti que dic nostra per gentilesa, car jo sempre estic a punt per lluitar en tots els terrenys).

Si reconec que els directius de la Protectora pegen en majoria cap a la dreta, he de reconèixer igualment que jo no sé que la Protectora actuï en reaccionari. Si fos així, jo no figuraria en els seus rengles. Potser es fa argument que ajuda econòmicament algun col·legi catòlic que honora degudament la nostra llengua. I també, i pel mateix motiu, va subvencionar el col·legi laic que jo regentava a Figueres, malgrat el dretisme dels dirigents. Em sembla que Fàbrega va parlar-me també d'un cert llibre que ha editat la Protectora, en el qual hi ha alguna composició de caràcter marcadament confessional. No preciso, malgrat la franquesa amb què acostumo escriure, perquè la conversa amb Fàbrega tingué lloc a peu dret entre un brogit d'altres converses. Això ja no ho trobaria natural, ni excusable en la llibertat en què es deixa l'autor del llibre de referència. Però ¿per què no adreçar les fletxes al taló, amic

Fàbrega, si és el taló la sola part vulnerable? Si creieu que la Protectora no és neutral en matèria religiosa; si sospiteu, com sembla deduir-se del vostre article, que *per als dirigents de la Protectora la República té la mateixa significació que la Monarquia*, ataqueu de dret, i tingueu la seguretat que no restareu sol, si l'atac és just.

Potser caldria que acabés aci la meua intervenció, ja que, com dic, sembla que el mòbil de l'escomesa contra la Protectora fou la seva actuació, reaccionària segons parer de l'atacant. Però m'és tan plaent tot el que fa referència a la cultura del nostre poble, que no sé estarme d'afegir encara algunes consideracions més.

Jo crec que, bon punt tinguem Estatut, la Generalitat s'haurà de preocupar activament, molt activament, de multiplicar les escoles catalanes. No prometre, sinó donar. Si de moment no hi ha edificis tan dignes com cal per a instal·lar-les, hauran d'improvisar-se. I si manquen bons pedagogs per a regir-les, caldrà utilitzar els millors que es trobin. No hem d'oblidar que les Escoles Normals, en les quals es formaven els mestres, eren centres burocràtics més aviat que pedagògics, i que, atès el migrat esdevenidor que oferia l'ofici de mestre, les Escoles Normals es nutrien, en general, de gent fracassada en altres activitats de la vida, que s'agafaven a un ferro roent. Tot això ha produït que el personal docent, sempre salvant excepcions, no sigui com hauria d'ésser i com voldríem que fos. Ni l'oficial ni el particular, caríssim amic Fàbrega.

Es clar que l'ideal fóra portar a totes les Escoles de Catalunya mestres amb tota la vocació i amb tota l'aptitud, i posar tots els nostres infants, els de la ciutat i els del llogaret, en condicions de rendir el seu valor a la terra. Això anirà venint a mesura que l'ensenyament primari es racionalitzi i l'actuació de les Normals vagi fugint de la tasca de crear buròcrates i faci pedagogs. La perfecció de l'ensenyament és una cosa relativament lenta; però la multiplicació dels centres d'ensenyament és una cosa inajornable, urgentíssima. La nostra Generalitat no hauria de tolerar ni un moment que hi hagi un sol

infant a Catalunya que no pugui *anar a estudi*. Una bona direcció i una inspecció acurada podrien suplir les deficiències i anar perfeccionant els mestres en exercici.

Advertim que hi ha molta part de bluff en tot això de la pedagogia moderna. Quantes vegades, llegint articles o escoltant dissertacions de gent accionada a la pedagogia, he pensat: "Ja m'agradaria veure't al front d'una escola amb aquest bagatge pedagògic!" Molts mestres hauran pensat com jo. I és que cal situar-se i fer-se càrrec del que pot fer-se i del que convé fer, considerant el medi en què s'actua. Hi ha teories magnífiques impossibles d'aplicar mentre el nombre de mestres no sigui igual al de deixebles...

Esperem que el Consell de Cultura de la Generalitat (trobeu que penja cap a l'esquerra, amic Fàbrega?) es captindrà bé de la seva missió, tocarà de peus a terra i no caurà en el defecte de crear coses inútils o perjudicials en la seva prauja de voler aplicar lirismes pedagògics.

Creo que la nostra Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana hauria de col·laborar intensament en la tasca reconstructiva de Catalunya, si l'Estatut que ens donaran permet aquesta reconstrucció; i crec que la Generalitat no hauria de caure en l'error de pensar que, solament entre els "maestros nacionales" garbellats en unes oposicions no sempre docents, es troben homes aptes per a portar a la pràctica les orientacions que els Consells i les Assessoreries tècniques decideixin.

Els homes i les dones que no han fet mai oposicions o que hi han fracassat, però que demostrin ho puguin demostrar aquella vocació i aptitud de què parlava en començar, també han d'ésser aprofitats per a regentar el gran nombre d'escoles que ens manquen, i que han de crear-se de seguida. I, preferentment, els que, en connexió amb la Protectora han maldat perquè arribés l'actual moment històric de Catalunya, formant catalans, entre la indiferència de molts que avui són dels més reconstruïts i exposats a persecucions i represàlies de tota mena.

RAFAEL RAMIS

Un homenatge a la companya Elionor Serrano

El dissabte passat, a l'estatge del "Centre de Lleida i ses Comarques" es va retre homenatge a la nostra volguda companya Serrano per la tasca cultural i ciutadana que va escampant per les terres catalanes.

L'acte era organitzat per la S. A. M. O. Hi assistiren diverses representacions de les entitats professionals del Magisteri. Hi hagué alguns parlaments. Ultra la senyoreta Maria Luz Morales va parlar el nostre amic i director de JUSTÍCIA SOCIAL, en Joan Comorera, el qual manifestà que la companya Serrano no sols és Inspectora de primer ensenyament, sinó que també prodiga els seus esforços en altres disciplines de la vida. Per últim l'homenatjada, en un discurs brillant, va glossar el concepte de l'Escola Social, així com també el concepte humanista de l'Escola actual.

No cal dir com tots els oradors foren aplaudits, especialment la companya Ser-

rano, la qual fou objecte d'una ovació sorollosa per la multitud que assistia a l'acte.

IX Festa d'Infants i Flors

Diumenge passat, al parc de Montjuïc, va celebrar-se aquesta simpàtica festa anyal organitzada per la benemèrita Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana.

El mal temps va deslluir un xic la festa, però així i tot el programa va descabdellar-se íntegrament en mig de l'entusiasme de grans i petits.

Aquesta festa, veritable diada de l'infant, va prenent carta de tradició a casa nostra.

Tant pel caràcter que té com per la finalitat que es persegueix, té tota la nostra simpatia i la nostra adhesió.

Que per molts anys la "Protectora" pugui fer semblants obres.

Dels articles signats en són responsables llurs autors

La política social de l'Ajuntament de Barcelona

Divendres dia 10 del corrent tingué lloc a l'Ateneu Polytechnicum l'anunciada conferència del senyor Josep Duran i Guàrdia, tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona, sobre el tema que encapçala aquestes ratlles.

El conferenciant començà afirmant l'obligació indiscutible que té l'Ajuntament com organisme natural que està més proper a l'home i la família, de realitzar una intensa política d'ordre social, i recorda la poca atenció que els Ajuntaments pre-republicans han dedicat a aquesta qüestió. L'Ajuntament de Barcelona ha fet sempre obres de caritat i mai de justícia social, puix els homes que abans de la República hi han passat no han sabut comprendre la distinció que hi ha entre l'economia política i l'economia social, és a dir, entre la ciència d'administrar les coses i la ciència de repartir-les.

En prendre possessió l'actual Ajuntament, diu el conferenciant, ho féu animat per un gran anhel de realitzar una vasta obra en allò que a política social tenia atribucions; però la sorpresa en conèixer les dificultats de posar-la en pràctica fou tan gran com el mateix entusiasme que l'animava. Seguidament l'orador assenyala la migradesa del pressupost que el darrer Ajuntament de la monarquia dedicà a assistència social i el compara amb el vastíssim pla que l'actual Comissió Municipal de Política Social elaborà per al pressupost d'aquest any que no fou aprovat.

El conferenciant passa després a fer referència als diversos aspectes que ha de tenir l'acció social del nostre Ajuntament, i es detura d'una manera especial en el problema de la vivenda obrera. Fa història del cas del "Patronato de la Habitación", i, després d'una crítica dura dels procediments emprats per la dictadura, assenyala quina hauria d'ésser la veritable orientació del nostre Ajuntament en aquesta matèria, posant per exemple el mètode emprat per l'Ajuntament socialista de Viena. Explica com l'Ajuntament vienès es decidí a posar en pràctica el seu vastíssim pla de construccions i quines són les condicions de confort i d'higiene que aquestes reunen. Ementat, també, l'aspecte financer del pla de Viena i com es completa aquest per mitjà de l'ajut oficial a les cooperatives de construcció.

Passa després a ocupar-se dels retirs obrers i de la política que hauria de seguir en aquest aspecte l'Ajuntament, d'ajut a les entitats que practiquen el

retir obrer per solidaritat i fan possible el subsidi a la vellesa. Així mateix tracta de les institucions d'estalvi, de crèdit popular i de cooperació, assenyalant la gran importància social que aquestes darreres tenen, especialment les de consumidors, per a l'anarantiment de la vida i la racionalització del comerç al detall. Sobre aquest punt indica la conveniència que siguin les cooperatives de consum les que s'encarreguin de proveir els organismes de l'Ajuntament, com cantines escolars, cases de beneficència, etc., dels articles de primera necessitat que consumeixen.

Igualment parla de la possibilitat de posar en contacte directe els obrers organitzats en cooperatives de treball i de producció amb l'Ajuntament, per tal d'anar a la contractació directa d'aquelles obres i serveis públics que fos possible establir-los sobre una base cooperativa. Al costat de les cooperatives de consum i producció, el conferenciant situa en ordre d'importància les cooperatives d'estalvi i crèdit popular que poden portar a cap una obra importantíssima dintre l'economia popular en el sentit de salvaguardar les economies del poble i donar-les-hi una finalitat social. En aquest aspecte, també, l'Ajuntament hauria no sols de fomentar aquesta mena d'entitats, sinó subvencionar-les i col·laborar amb elles amb vistes a l'establiment de caixes d'estalvi i crèdit de caràcter mixt.

El conferenciant parla també de la necessitat d'establir una vasta xarxa de banys i piscines a la nostra urbs i de la possible creació d'un museu social que, dotat amb tots els elements de què disposa avui l'estadística, seria un poderós element d'educació econòmica i social de la nostra població.

Per acabar, el senyor Duran i Guàrdia recull la impugnació que a voltes es pretén fer a aquesta feina per ell apuntada, d'ésser una simple mesura de reforma social, ineficaz per a resoldre d'una manera definitiva i permanent els problemes d'ordre social que es manifesten a la societat, i la considera completament injustificada, car precisament amb aquestes mesures, dites reformistes, no sols s'assegura un millor benestar immediat als homes, sinó que se'ls prepara en l'ordre moral i intel·lectual a aconseguir aquelles transformacions radicals que exigeix la situació present.

L'orador fou molt aplaudit pel nombros auditori que l'escoltava.

Els Parlamentaris Catalans

Per gran excés d'original d'actualitat deixarem d'inserir aquesta secció la setmana darrera. La primera setmana de juny els diputats catalans al Parlament mantingueren la nodrida representació que ve mantenint-se des de la iniciació dels debats de l'Estatut; els tres companys nostres hi foren presents com d'habitut.

La segona setmana de juny, ultra els diputats que tenen alts càrrecs polítics, dels partits catalans foren presents a Madrid els diputats següents:

U. S. C.: Campalans, Serra i Moret, Josep Xirau.

Esquerra: Aiguader, Aragay, Bellí, Bordas, Companys, Dencàs, Grau, Layret, Lluhi, Loperena, Palet, Puig i Ferrer, Palacín, Riera, Santaló, Sbert, Selvas, Tarradellas, Torres, Ventosa, Antoni Xirau.

P. R. C.: Nicolau d'Oliver, Esteve.

Lliga: Abadal, Estelrich, Rahola.

Independents: Carrasco, Comorinas, Dolcet, Hurtado, Suñol.

El nostre estimat amic senyor Albert de Quintana segueix enllitat a Madrid, sense que s'hagi confirmat les optimistes impressions que la Premsa diària comunicà dies passats sobre el curs de la seva malaltia. Precisat el diagnòstic pels doctors

Marañón, Pittaluga i l'apia, és possible que en aparèixer la present edició el senyor Quintana hagi sofert una intervenció quirúrgica, amb la qual els facultatius confaven poder abreuçar les sofrències de l'il·lustre malalt. Com desitgem tots veure'l ben aviat al seu escó del Parlament!

Ja heu enviat el vostre donatiu a JUSTÍCIA SOCIAL?

CRÈDIT I PREVISIÓ

SOCIETAT COOPERATIVA
Corts, 678, 1.ª - Tel. 18671

L'objecte de la Societat és practicar la cooperació en el crèdit, l'estalvi i la previsió suprimint el lucre en aquestes activitats

CRIMS FEIXISTES

En els primers onze mesos de 1923 han estat oficialment declarats 103 assassinats, distribuïts així: gener, 29; febrer, 4; març, 11; abril, 9; maig, 9; juny, 5; juliol, 16; agost, 9; setembre, 5; octubre, 6; novembre, 4.

Ens limitarem a citar-ne alguns dels més significats.

GENER

Spello (Perusa).—Dos feixistes es presenten a casa del socialista Fagotti. Com sigui que no l'hi troben, desapareixen a la seva muller, la qual està desvalguda. Després són ferits el dit Fagotti i Bordoni.

Piancamuno (Val Camonica). La casa de Posatti, els quals havien lliurat a la justícia un diari feixista, és envaïda pels carabinieri i els feixistes. Els germans Posatti són morts, així com una de llurs germanes.

Imola.—Per represàlies, els feixistes maten l'obrer Nanni, fereixen a ganivetades, en presència de la seva muller i d'una filla petita, l'empleat Mancini, fereixen greument una vintena de persones, devasten cases particulars i botigues, suprimeixen els diaris locals i bandegen diverses persones.

S. Prospero (Imola).—Els feixistes bastonegen i maten a trets el socialista Gaddoni, de seixanta anys d'edat. Tenia set fills.

Nola (Caserta).—Un feixista mata la seva pròpia dona pel fet d'haver-li reprovat els seus actes contra els republicans i els socialistes de la localitat.

Bewalda (Potenza).—El pare de l'antic alcalde socialista Viggiani és mort. La botiga d'Armenti és incendiada. La casa de Gallitelli, el qual es troba al llit, és envaïda; cerca de salvar-se per les teulades, l'atrapen, el llancen al carrer i el maten.

La mateixa nit és morta una dona la qual es nega a obrir la porta a les hordes feixistes.

FEBRER

Spezia.—Sota pretext de represàlies, els feixistes de Spezia mobilitzen llurs forces i reediten els fets de Torí.

Després de devastar diverses cases, assamarinar amb les porres i ferir molts obrers i llurs famílies, constitueixen improvisadament un tribunal. La primera víctima és l'obrer Cevasco, el qual, col·locat contra un arbre, és afusellat. Pepin Eros i un altre obrer, desfigurats, són trobats morts a Baracco.

Els ferits Ziglioli, Papini, Bardi, Bianchi i Pavoletti moren a l'hospital. Aquest darrer estava crivellat de punyalades i desfigurat. Dos cadàvers més apareixen en un torrent.

Cap enquesta judicial seriosa no ha estat feta. Els noms dels culpables d'aquestes abominacions corren de boca en boca i alguns dels caps d'aquest carnatge són avui a la capdavantera del partit, plens d'honors i coberts de condecoracions.

Rivarolo (Gènova).—Un feixista mata a trets de revòlver l'obrer Bruzzone. L'assassí confessa haver-lo mort per error, i no se l'inquieta gens.

Crespellano (Bolonya).—Uns feixistes maten el captaire Mozzezzetti, de setanta anys, pel fet de no deixar-se conduir a la caserna amb motiu d'haver-se'l detingut per mendicitat. Per dissimular llur crim, els feixistes col·loquen el cadàver sobre les vies del tren.

MARÇ

Ravena.—El socialista Vitale, el qual ha demostrat la seva innocència en una acusació d'assassinat, és trobat mort l'endemà a trets de revòlver.

Castiglione de Pepoli.—Es mort pels feixistes l'obrer Venturoli, el qual els reprengué per haver-li embrutat la paret de la casa.

ABRIL

Piombino.—Els feixistes penetren en el cementiri i violen la tomba de l'anarquista Morelli, mort feia poc en el curs d'una represàlia feixista.

MAIG

Cesano Maderno.—Es produeixen uns incidents entre populars (catòlics d'esquerra) i feixistes amb ocasió d'una processó religiosa. Un tret de fusell, sortit del local del "fascio", mata Mangani.

Una expedició feixista, en un camió, envaeix durant la nit les habitacions dels catòlics més notoris i assetja els locals de les organitzacions populars. Es deté, es colpeix, es fereix tots aquells que no tenen temps de salvar-se.

En lloc de punir els culpables, l'autoritat deté el rector Dom Arrigoni i un altre clergue.

JUNY

Trieste.—Per represàlia, un grup de feixistes es presenta a casa el comunista Bercé; el treuen al carrer, no obstant trobar-se malalt, i el carreguen en un camió, malgrat de les súpliques de la seva mare. Una hora després, Bercé és trobat agonitzant en una fossa.

Parma.—L'obrer Adorni Alfredo és mort a trets per un grup de feixistes.

Reggio Emilia.—El rajoler Maramotti, pare de quatre infants, antic combatent, és ferocement assassinat, durant el seu treball, pels feixistes.

JULIOL

Parma.—Els feixistes cerquen un tal Puzzarini. És trobat en unes golfes i mort a trets, entre els crits de joia dels feixistes.

Greco Milanese.—Els feixistes incendien la barraca del marxant de fruites Nova. Un tal Barzano, atret pel soroll, surt a la finestra. És mort d'un tret de fusell.

Milà.—L'obrer Pavesti, el qual es trobava en un cafè, és mort per un milicià feixista perquè no s'ha volgut aixecar a una ordre seva.

AGOST

Argenta.—El clergue Dom Minzoni—condecorat amb la medalla de guerra—és assassinat pels feixistes a cops de por-

ra, a la seva pròpia casa. L'Associació del clergat ha elevat una protesta, però no ha tingut cap efecte; els feixistes, coneguts de tothom, no han estat inquietats.

SETEMBRE

Castelbolognese.—El carri-laire Bellardini és mort a cops de porra pels feixistes. El seu cos és mutilat.

OCTUBRE

Savouls.—Una patrulla de milicians feixistes penetra en un ball i escorcolla tothom. El cap de la patrulla engega un tret en direcció a la cuina i mata la donzella Elidia Abba.

NOVEMBRE

Mirandola (Mòdena).—Un grup de feixistes crida a la caserna, a mitja nit, un tal Beraldi. Exigeixen a aquest ancià una declaració en la qual ha de manifestar que ha abusat de la seva filla, que l'ha feta mare i que ha fet desaparèixer l'infant. Beraldi s'hi nega resoltament i és baldat a cops. Els crits del malaurat se senten des de fora, però inútilment. El sots-prefecte, el qual habita a la caserna, no s'assabenta de res.

El cadàver de Beraldi és portat a fora. Per llurs constatacions, les autoritats estableixen que la mort ha sobrevingut a conseqüència de cops de porra al cap.

L'escàndol esclata de seguida. Qui ha abusat de la filla del malaurat Beraldi és un dels caps feixistes, el qual ha volgut treure's la responsabilitat obligant el pare a declarar-se autor del doble crim.

GIACOMO MATTEOTTI

(Del llibre *Un any de dominació feixista*.)

Sobre l'Exposició de Primavera

Amb la inauguració de l'Exposició de Primavera, la vida artística catalana reprèn un ritme oblidat, el ritme normal que no s'hauria hagut d'interrompre mai. La Dictadura representa un col·lapse de durada en la vida artística catalana. Almenys, en la protecció decidida que l'art ha d'assolir dels poders públics. Puix la Dictadura, enemiga de l'esperit, procurà ofegar l'esperit negant el pa i la sal als artistes catalans.

En això coneixerem que els temps moderns són distints dels temps antics. Allò que l'art només floria a l'ombra dels tirans és cosa que ha passat a la història. Avui els tirans ja no protegeixen l'art—ni el poden, realment, protegir—. Avui ja només poden ofegar-lo. Això és el que féu, respecte l'art català, aquell tirà de per riure, però efectivament tirà, que es digué Primo de Rivera. Avui l'art reflorix, esponerós, sota la protecció del poble. Barcelona ha reprès les seves exposicions oficials. Assenyalem-ho amb pedra blanca. Car l'art, que és una necessitat del poble,

URALITA

ELS MILLORS
MATERIALS
PER A LA
CONSTRUCCIÓ

URALITA, S. A.
Plaça Antoni López, 15 - Tel. 16556
BARCELONA

Unió
Socialista
de
Catalunya

Mitings i Conferències

AVUI

Conferència de Rafael Campalans a la Secció del Districte VIII, Montseny, 35, principal, a les deu del vespre.

Conferència de Joan Comorera a la Casa del Poble de Tarragona, a les nou del vespre. Tema: "Tàctica socialista a Catalunya."

DEMA

Conversa de Joan Comorera a Reus, a les onze del matí.

JUNY 23

Conferència d'Emili Saleta al Casal d'Esquerra del Poblet, a les deu del vespre. Tema: "La ruta del socialisme."

JUNY 24

Conferència de Joan Comorera al Centre Instructiu de Balsareny, a les nou del vespre. Tema: "Socialisme i catolicisme."

JUNY 25

Conferència de Joan Comorera a la Secció de Manresa, a les nou del vespre. Tema: "Vella i nova espiritualitat."

JUNY 26

Miting inaugural de la Secció de Martorell, a dos quarts d'onze del matí. Oradors:

Joan Rovira.
Àngela Graupera.
Josep Xirau.
M. Serra i Moret.

Conferència de Joan Comorera a Sampedor, a les onze del matí. Tema: "El socialisme a Catalunya."

Conferència d'Elionor Serrano a la Secció de Lleida, a les onze del matí. Tema: "La dona en la política."

Conferència de Joan Comorera a Sant Vicens, a les quatre de la tarda. Tema: "Tàctica socialista a Catalunya."

Secció del Districte IV

Es convoca tots els afiliats a l'Assemblea general ordinària que se celebrarà el proper dimarts, dia 21 de juny, a les deu de la vetlla, en el nostre estatge, Alt de Sant Pere, 29, pral., per a discutir el següent ordre del dia:

és avui fet de cara al poble, no per afalagar-lo—com afalagava els poderosos quan es feia de cara a ells—, sinó per servir-lo, per satisfer les seves exigències espirituals.

AJAX

Duran i Guàrdia va protestar, en sessió municipal, contra la suspensió governativa dels mitings antifeixistes. El senyor Casanovas subratllà la protesta amb ironia que volgué ésser feridora per a la U. S. C.

Senyor Casanovas: Us sabem petulant, impertinent, polífticament elxorc, però us ignoràvem en aquest nou aspecte de «demòcrata» que cerca inspiració feixística en la sang de Matteotti!

Sou petit, senyor Casanovas, petit, petit!

1. Els delegats al Congrés Nacional donaran compte del seu començament.

2. Precs i preguntes.
Es recomana la puntual assistència a tots els afiliats.

Aquesta Secció ha organitzat un Consultori jurídic gratuït a càrrec dels companys Josep Santaló i Daniel Jufresa, els quals dos dies a la setmana estaran a disposició dels afiliats i simpatitzants per a evacuar totes aquelles consultes jurídiques que se'ls sotmetin, especialment les relacionades amb la revisió de lloguers y qüestions d'aplicació de les lleis del treball.

La propera setmana donarem més detalls.

Secció del Districte V

D'acord amb l'article 11 dels nostres Estatuts, aquest Consell Directiu us convoca a l'Assemblea general extraordinària que tindrà lloc en el nostre estatge social el proper dilluns, dia 20 del corrent, a les nou i mitja de primera convocatòria i a les deu de la nit de segona, per a tractar del següent ordre del dia:

Nomenament de delegats a la Comarcal i Junta del Cens Electoral. Precs i preguntes. Assumptes variis i iniciatives.

Secció I dels Districtes IX i X

El proper dimecres, dia 22, a les deu de la nit, conferència a càrrec del company Conrad Guardiola. Tema: "Les lluites en els moments actuals."

Les dones de la U. S. C.

Diumenge 12 del corrent, tal com ja es va fer públic, tingué lloc la reunió del nucli femení d'Unió Socialista de Catalunya a l'estatge central del mateix partit. Entre altres acords que es prengueren, quedà constituïda una Comissió organitzadora d'acció femenina.

Ateneu Enciclopèdic Popular

En l'última reunió que aquesta prestigiosa entitat celebrà per a efectuar el reglamentari canvi de Junta fou nomenat president el nostre estimat company Ambrosi Carrión.

No cal dir amb quina satisfacció donem aquesta notícia.